ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ภาวะซึมเศร้าและอารมณ์ขันในผู้สูงอายุอำเภอคอกคำใต้

จังหวัดพะเยา

ผู้เขียน นางทิพาภรณ์ เกษตรสินธุ์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ คร. หรรษา เศรษฐบุปผา ประธานกรรมการ อาจารย์ ขวัญพนมพร ธรรมไทย กรรมการ

บทคัดย่อ

ภาวะซึมเศร้าเป็นปัญหาสุขภาพจิตที่สำคัญในผู้สูงอายุ ส่งผลกระทบทั้งทางด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม การศึกษาเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะซึมเศร้าและอารมณ์ขันในผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สูงอายุ ทั้งชายและหญิงที่อาศัยอยู่ในตำบลดอนศรีชุม อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 197 คน รวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2551 ถึง เดือนเมษายน 2551 เครื่องมือใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูล ส่วนบุคกล ส่วนที่ 2 แบบประเมินภาวะซึมเศร้าของเบ็ค (Beck Depression Inventory [BDI-IA]) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 ส่วนที่ 3 แบบประเมินรูปแบบอารมณ์ขันของมาร์ตินและคณะ (Martin et al., 2003) แปลเป็นภาษาไทยโดยชุมภูนุช บริรักษ์เลิศ และดาราวรรณ ต๊ะปินตา (ชมภูนุช บริรักษ์เลิศ, 2548) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของการประเมินรูปแบบอารมณ์ขันแบบร่วมกัน แบบเพิ่มศักยภาพ แบบก้าวร้าว และแบบทำให้ตนเองเหนือผู้อื่นเท่ากับ 0.80 0.80 0.81 และ 0.81 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน

ผลการศึกษาพบว่า

- 1. ภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุในอำเภอคอกคำใต้ จังหวัดพะเยา มีค่าเท่ากับร้อยละ 58.4 โดยมีภาวะซึมเศร้าในระดับเล็กน้อยร้อยละ 44.35 ระดับปานกลาง ร้อยละ 43.48 และระดับรุนแรง ร้อยละ 12.17
- 2. อารมณ์ขันแบบร่วมกัน แบบเพิ่มศักยภาพ แบบก้าวร้าวและแบบทำให้ตนเอง เหนือผู้อื่นของผู้สูงอายุในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา อยู่ในระดับสูงกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย ของกลุ่มเป็นจำนวนร้อยละ 46.20 50.30 51.80 และ 52.30 ตามลำดับ
- 3. ภาวะซึมเศร้าและอารมณ์ขันของผู้สูงอายุในอำเภอคอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้สูงอายุในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา มีภาวะซึมเศร้า ที่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือ และพบว่าอารมณ์ขันไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้า ในผู้สูงอายุ ดังนั้นจึงควรศึกษาปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องต่อภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุ เพื่อจะได้หาทาง เลือกในการช่วยเหลือต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright[©] by Chiang Mai University All rights reserved

Independent Study Title Depression and Sense of Humor Among the Elderly

in Dok Khamtai District, Phayao Province

Author Mrs. Tipaporn Kasetsin

Degree Master of Nursing Science (Mental Health and Psychiatric Nursing)

Independent Study Advisory Committee

Lecturer Dr. Hunsa Sethabouppha Chairperson

Lecturer Kwaunpanomporn Thummathai Member

ABSTRACT

Depression is a significant mental health problem in the elderly; it can impact them physically, psychologically, emotionally and socially. The purpose of this correlational research was to study the relationship between depression and sense of humor. The subjects included 197 elderly in Dok Khamtai district, Phayao province who were selected using random sampling method, during January-April 2007. The study instrument was a questionnaire consisting of 3 parts, 1) demographic data, 2) Beck Depression Inventory (BDI-IA), which had a reliability ensured by Cronbach's alpha coefficient of 0.85, and 3) Humor Styles Questionnaire developed by Martin and colleagues (2003) and translated into Thai by Chompoonuch Borriruklert and Darawan Thapinta. The reliability of affiliative humor, self-enhancing humor, aggressive humor and self-defeating humor aspects were 0.80, 0.80, 0.81, 0.81 respectively. Data were analyzed using descriptive statistics and Spearman rank correlation coefficient.

The results of this study report that:

- 1. Fifty eight point four percent of the elderly experienced depression in Dok Khamtai district, Phayao province, in which 44.35% was at a mild level, 43.48% at a moderate level, and 12.17% at a severe level.
- 2. Affiliative humor of the elderly in Dok Khamtai district, Phayao province was reported higher than or equal to the mean score (46.20), self-enhancing humor was higher than or equal to the mean score (50.30%), aggressive humor was higher than or equal to the mean score (51.80%), and self-defeating humor was higher than or equal to the mean score (52.30%).
- 3. There was no relationship between depression and humor among the elderly in Dok Khamtai district, Phayao province.

The results of this study indicate that some the elderly in Dok Khamtai district, Phayao province have developed depression which needs assistance. However there was no relationship between depression and humor among the elderly, therefore further investigation should be done to find choices for further appropriate care.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright[©] by Chiang Mai University All rights reserved